

STARFAPRÓFÍLL STARF Í VERSLUN Á 4. ÞREPI

 FRÆÐSLUMIÐSTÖÐ
ATVINNULÍFSINS
MENNTUN Á VINNUMARKAÐI

Nafn starfaprófils:

Starf í verslun á 4. þrepi, til dæmis starfsheitið verslunarstjóri.

Hæfniprep:

Starfið raðast á fjórða þrep íslenska hæfnirammans.

Greining og samstarf:

Starfaprófill er unnin af Fræðslumiðstöð atvinnulífsins í samstarfi við VR og Samtök verslunar og þjónustu (SVP).

Stýrihópur:

VR, SVP, Festi, Rúmfatalagerinn, NTC, Háskólinn á Bifröst, Samkaup.

Höfundarréttur:

©Hæfnigrunnur FA er höfundarréttarvarinn. Hæfnigrunnurinn byggir á hugbúnaði og innihaldi frá Human Resource Systems Group (HRSG) og kallast á frummálinu CompetencyCore. Íslenskar þýðingar og aðlögun eru unnar af Fræðslumiðstöð atvinnulífsins.

Útgefandi:

Fræðslumiðstöð atvinnulífsins.

1. útgáfa, 2016.

Starf í verslun á 4. þrepi - verslunarstjóri

Kjarni starfsins

Starfsmaður í verslun á 4. þrepi (verslunarstjóri) fer með yfirstjórn í þeirri verslun sem hann starfar í og ber rekstrarlega ábyrgð á öllum sviðum verslunarinnar. Hann starfar undir stjórn framkvæmdastjóra og/eða annarra stjórnenda í yfirstjórn fyrirtækisins og þarf að þekkja öll störf í versluninni. Hann leiðir starfið í samræmi við stefnu fyrirtækisins með arðsemi og árangur að leiðarljósi. Starfsmaður í verslun á 4. þrepi (verslunarstjóri) mótar þjónustu í sinni verslun og stýrir heildarsýn. Hann sér um áætlanagerð, sölustýringu og tekur þátt í markaðsmálum og fylgir þeim eftir. Hann sinnir innkaupum og pöntunum í samræmi við stefnu fyrirtækisins. Hann ber ábyrgð á útliti og búnaði í versluninni sem og að gæða- og öryggisstöðlum sé framfylgt. Hann sér um val og ráðningar starfsfólks og ber ábyrgð á þjálfun og öðrum starfsmannamálum þar með talið á verk- og vaktaskipulagi. Hann er fyrirmynd annarra starfsmann og gefur gott fordæmi með framkomu sinni.

Verkefni starfsins

Verkefni

Starfsmannamál - Ráðningar (auglýsingar, viðtöl, starfsmannaskráning) og uppsagnir -
Próun og þjálfun starfsmanna - Starfsmannasamtöl - Viðveruskráning -
Starfsmannafundir - Verkstjórn starfsmanna, eftirlit með frammistöðu - Samskipti við
trúnaðarmenn og stéttarfélag.

Dagleg stjórnun - Eftirlit með útliti verslana - Umsjón með húsnæði, búnaði og tækjum
- Framsetning vöru og verðmerkingar - Skipulag vaktakerfis - Eftirfylgni verkferla -
Skipulag verkefna - Umsjón með vinnufatnaði - Innra eftirlit (Gámes) - Gæðastjórnun -
Öryggisstjórnun.

Birgðastjórnun - Pantanir/innkaup - Samþykkt reikninga - Vörutalningar -
Rýrnunareftirlit - Afskriftir - Vörumóttaka og endursendingar.

Fjármál - Kemur að áætlanagerð um kostnað, sölu og framlegð - Framfylgir kostnaðar-,
sölu- og framlegðaráætlun - Mótar og innleiðir stefnur og ferla - Tekur þátt í innra og
ytra markaðsstarfi.

Þjónusta - Sölu og afgreiðslustörf - Úrlausn ágreiningsmála - Viðhalda langtíma
þjónustustigi - Samskipti við viðskiptavini, birgja, sölumenn og yfirstjórn - Stjórnun
viðburða.

Önnur atriði

Starfsmaður í verslun á 4. þrepi (verslunarstjóri) þarf að hafa góða almenna tölvufærni.

Yfirlit hæfnipáttanna

Hæfnipáttur	Þrep
Aðlögunarhæfni	5
Ábyrg nýting	4
Árangursrík samskipti	4
Jafnréttisvitund	3
Mat og lausnir	3
Samvinna	4
Skipulag og áætlanir	4
Starfsþróun og færniefling	3
Söfnun og úrvinnsla upplýsinga	3
Vinnusiðferði og gildi	4
Öryggisvitund	4
Að vinna undir álagi	5
Árangursstjórnun	4
Frumkvæði	3
Gæðavitund	3
Mannaráðningar og val	3
Rekstrarleg sjónarmið	2
Sjálfsstjórn	5
Sjálfstraust	4
Skilningur á starfseminni	3
Tímastjórnun og forgangsröðun	4
Úrlausn ágreinings	3
Vellíðan	5
Verslunarstarfsemi	4
Viðskiptavinurinn í brennidepli	5
Vöruhekking	4

Hæfnikröfur starfsins

Aðlög2 unarhæfni

Lagar sig að aðstæðum eftir þörfum til að ná árangri í síbreytilegum aðstæðum og í vinnu með mismunandi einstaklingum og hópum.

Þrep 5

Aðlagar stefnu.

- Aðlagar stefnu, stefnumörkun, forgangs röðun, uppbyggingu og vinnuferli sem taka til alls fyrirtækisins, að breyttum kröfum frá umhverfinu.
- Sýnir sveigjanleika og getur á árangursríkan hátt brugðist við stöðugt breytilegum aðstæðum, óljósum fyrirmæli og óvissu.
- Skiptir auðveldlega á milli þess að fást við almenna stefnu og mikilvæg smáatriði.
- Sér fyrir og færir sér í nyt tækifæri og ógnanir sem upp koma.

Ábyrg nýting

Nýtir verðmæti* á hagkvæman og skynsamlegan hátt til að ná markmiðum. *Með verðmætum er bæði átt við áþreifanleg og huglæg verðmæti t.d.: fólk, vörur, birgðir, peninga, þekkingu, o.s.frv.

Þrep 4

Metur skilvirkni í notkun verðmæta.

- Metur skilvirkni í útdeilingu verðmæta og aðlagar í samræmi við þörf.
- Bendir á skort (t.d. hráfnisskort eða mannaflsskort) sem hefur áhrif á skilvirkni starfseminnar.
- Þróar aðferðir til að takast á við útdeilingu og öflun verðmæta.

Árangursrík samskipti

Hlustar á aðra, tjáir sig skýrt og stuðlar að opnum samskiptum. (Einstaklingar með heyrnarskerðingu geta notað táknmál).

Þrep 4

Tekur þátt í samskiptum um flókin málefni.

- Miðlar upplýsingum um flókin málefni á skýran og trúverðugan hátt til ólíkra viðmælenda.
- Svarar tafarlaust erfiðum spurningum þegar þær eru bornar upp (t.d. frá embættismönnum, hagsmunahópum eða fjölmiðlum).
- Sigrast á mótstöðu og tryggir stuðning við hugmyndir og verkefni með því að beita áhrifamiklum tjáskiptum.

Jafnréttisvitund

Nýtir eigin gildi og þekkingu til að vinna á árangursríkan hátt með ólíkum einstaklingum með fjölbreyttan bakgrunn* við margskonar aðstæður. * T.d. aldur, búseta, fötlun, kyn, kynhneigð, litarháttur, lífsskoðanir, menning, stétt, trúarbrögð, tungumál, ætterni eða þjóðerni.

Þrep 3

Skapar vinnuumhverfi sem hlúir að fjölbreytni og jafnrétti.

- Talar fyrir aðstæðum sem gera ráð fyrir fjölbreytileika starfsfólks.
- Ýtir undir opin og gagnsæ samskipti um jafnrétti og fjölbreytni.
- Hvetur til uppbyggilegra umræðna um ávinning af fjölbreytni á vinnustað.
- Stuðlar að því að í öllum starfsháttum sé borin virðing fyrir manngildi hvers og eins.
- Tekur gagnrýna rökstudda afstöðu til álitamála.
- Kemur á fjölbreyttum vinnuhópum.
- Kemur að þjálfun sem miðar að því að efla menningar- og jafnréttisvitund starfsmanna.
- Virðir og er styðjandi gagnvart viðhorfum og framlagi annarra í hópnum.

Mat og lausnir

Vegur og metur hugmyndir og upplýsingar á hlutlægan hátt við ákvarðanatöku.

Þrep 3

Greinir og tekst á við margræðni.

- Spáir fyrir um langtíma áhrif tillagna, afstöðu, aðferða og lausna, sem ekki hafa verið framkvæmdar.
- Sýnir góða dómgreind við nýjar aðstæður þó svo leiðsögn skorti.
- Greinir og leggur mat á tækifæri og ógnanir við framsetningu valkosta og tillagna.
- Veitir lykilmál nýjar upplýsingar og tölur á skýran hátt til þess að efla skilning þeirra og bæta ákvarðanatökur.
- Greinir vandamál byggð á fjölda atriða, sem sum eru margræð eða erfitt er að skilgreina.
- Bendir á og leggur fram óhefðbundnar lausnir, þ.m.t. sumar án fordæma.
- Beitir viðmiðum og ferlum sem gefa ráðrúm til frjálsræðis og túlkunar.

Samvinna

Vinnur með öðrum til að ná markmiðum fyrirtækis.

Þrep 4

Þjálfar aðra og leysir ágreining.

- Þjálfar færnei annarra til samvinnu til að stuðla að bættum árangri samstarfshópsins.
- Gefur uppbyggilega endurgjöf til samstarfsfólks.
- Bendir á lausnir og leggur sitt af mörkum við jákvæða lausn ágreinings innan samstarfshóps.

Skipulag og áætlanir

Þróar, innleiðir, metur og aðlagar áætlanir til að ná settum markmiðum.

Þrep 4

Skipuleggur margþætt og flókin verkefni.

- Greinir og forgangsraðar verðmætum þvert á verkefni.
- Tryggir að verkefni séu ekki tvíunnin.
- Tryggir að til staðar séu kerfi til að fylgjast með og meta framvindu verks og nýtingu verðmæta.
- Tryggir þá samræmingu sem þörf er á milli tengdra verkefna.
- Tryggir að niðurstöður séu metnar.

Starfsþróun og færniefling

Greinir og tekur á eigin þörf fyrir símenntun og þróun til að bæta eigin frammistöðu í starfi.

Þrep 3

Skipuleggur og stýrir eigin símenntun/þróun.

- Safnar upplýsingum úr ýmsum áttum til að skilgreina eigin styrkleika og veikleika í núverandi starfi.
- Skilgreinir og skipuleggur eigin símenntun í tengslum við þarfir fyrir þróun í núverandi starfi.
- Gerir áætlun til að ná námsmarkmiðum sínum.
- Fylgist með eigin framförum við að ná færnimarkmiðum og endurskipuleggur símenntunaráætlun sína eftir þörfum.

Söfnun og úrvinnsla upplýsinga

Finnur og dregur saman upplýsingar frá viðeigandi aðilum/heimildum* og kynnir sér þær í þeim tilgangi að geta greint frá þeim á skilmerkilegan hátt. *T.d. bækur, internetið eða einstaklingar.

Þrep 3

Vinnur úr flóknum upplýsingum frá mismunandi heimildum/aðilum.

- Leggur gagnrýnið mat á heimildir til að sannprófa áreiðanleika þeirra.
- Leitar eftir sérþekkingu þegar þörf er á, til þess að glöggva sig á og bera saman upplýsingar eða til þess að skýra verkefni.
- Nýtir möguleika tækninnar til hins ýtrasta við öflun upplýsinga.
- Vinnur hratt úr miklu magni af upplýsingum og áttar sig á hvort þær skipta máli eða ekki.

Vinnusiðferði og gildi

Fer eftir og styður starfa- og siðareglur vinnustaðarins.

Þrep 4

Mótar gildi og siðareglur á vinnustað.

- Leikur lykilhlutverk í mótun gilda og siðferðisreglna á vinnustað með því að skilgreina þær, ræða þær og útskýra með dæmum við hvert tækifæri sem gefst.
- Tryggir að viðmið og öryggisráðstafanir séu í lagi til að vernda trúverðugleika fyrirtækisins. (t.d. um meðferð persónuupplýsinga eða reglur um reikningsskil).

Öryggisvitund

Kemur auga á aðstæður sem geta skapað hættu á vinnustað og grípur til viðeigandi ráða til að halda vinnuumhverfinu öruggu (fyrir sig og aðra).

Þrep 4

Innleiðir verklagsreglur um öryggi og hollustuhætti.

- Kemur auga á varhugaverða eða mögulega hættulega þætti í starfseminni og bætir úr þeim.
- Leggur áherslu á mikilvægi traustra og öruggra vinnubragða með því að miðla reglulega upplýsingum um öruggt verklag.
- Rannsakar óhöpp (og “næstum því óhöpp”) fljótt og vel, sýnir fram á vilja til að upplýsa og takast á við undirliggjandi orsakir.

Að vinna undir álagi

Vinnur á skilvirkan hátt undir álagi /þrátt fyrir streituaðstæður.

Þrep 5

Aðstoðar aðra við að takast á við streitu.

- Hjálpar öðrum að halda ró sinni við streituvaldandi aðstæður en heldur á sama tíma eigin árvekni og orku.
- Fylgist með álagi í umhverfinu og bregst við ef þörf er á til að viðhalda skilvirkni (t.d. bætir við auknum mannafla).
- Stuðlar að umræðu um álag á vinnustað og leiðir til að takast á við það.
- Hjálpar öðrum að takast á við streitu (t.d. með því að vinna saman að verkefnum eða með því að endurskoða skiptingu ábyrgðar).

Árangursstjórnun

Skipuleggur tíma, vinnu og auðlindir til að ná markmiðum á sem árangursríkastan og hagkvæmasta hátt.

Þrep 4

Kemur markmiðum fyrirtækis/stofnunar í framkvæmd.

- Tryggir og úthlutar auðlindum til þess að skipulagsheildin nái markmiðum sínum.
- Setur metnaðarfull en raunhæf markmið fyrir eigið starfssvið.
- Ýtir undir að tekin sé ábyrg áhætta til að ná tilætluðum árangri.
- Felur starfsfólki ábyrgð, þar sem við á, fremur en að taka stjórnina eða hlutast til um atriði sem starfsfólkið er fært um að höndla.

Frumkvæði

Sýnir frumkvæði og þolgæði við að takast á við aðstæður og málefni og grípur þau tækifæri sem gefast.

Þrep 3

Tekst á við aðsteðjandi úrlausnarefni.

- Tekur af skarið/grípur til aðgerða til að koma í veg fyrir aðsteðjandi vanda.
- Nýtir sér fyrirsjáanleg sóknarfæri.
- Leggur til nýjar leiðir til að ná betri árangri eða bæta stöðuna.
- Gefst ekki upp við að leita tækifæra til að efla starfsemi fyrirtækisins í bráð og lengd.

Gæðavitund

Fylgir ferlum, tryggir gæðaniðurstöðu, tekur frumkvæði til úrlausna á gæðamálum eða vekur eðlilega athygli á þeim.

Þrep 3

Fylgist með og þjálfar aðra til þess að fara eftir gæðaviðmiðum.

- Gjörþekkir gæðastefnu og ferla fyrirtækisins.
- Fer yfir vinnu annarra til þess að fullvissa sig um að þeir fari eftir gæðaviðmiðum fyrirtækisins.
- Ráðleggur stjórnendum um gæðamálefni og áskoranir sem koma upp.

Mannaráðningar og val

Veitir ráðgjöf og þjónustu í tengslum við starfsmannaval og ráðningar, svo sem við að finna og laða að hentugt starfsfólk, meta starfsumsóknir, taka viðtöl og sjá um ráðningarferli umsækjenda.

Þrep 3

Framkvæmir grundvallaraðgerðir í sambandi við ráðningu og val.

- Hefur samskipti við starfsumsækjendur í gegnum allt ráðningarferlið.
- Framkvæmir forskimun á umsækjendum til að sannreyna að þeir uppfylli gerðar kröfur.
- Notar þekkingu á viðskiptavinahópum og viðeigandi starfsmörkuðum til að finna mögulegar uppsprettur hæfra umsækjenda.
- Ber starfsumsóknir saman við viðmiðanir fyrir val til að meta hentugleika.
- Útbýr verkfæri til að meta umsækjendur með því að nota viðteknar spurningar og próf.
- Tekur undirbúningsviðtöl eða einföld viðtöl til að meta hentugleika umsækjenda.

Rekstrarleg sjónarmið

Notar skilning á ferlum, afkomu og öðrum rekstrarlegum málefnum til að bæta frammistöðu fyrirtækisins.

Þrep 2

Hefur þekkingu á rekstrarlegum málefnum og leggur fram tillögur að lausnum.

- Kemur með framkvæmanlegar tillögur til að draga úr kostnaði, auka gæði eða tekjur fyrir vöru eða þjónustu á eigin sviði.
- Bendir á hugsanlega nýja viðskiptavinum á eigin sviði.
- Gerir sér grein fyrir verðmætum sem felast í öllum helstu sviðum starfseminnar og forðast hlutdrægni milli sviða.

Sjálfsstjórn

Íhugar stöðugt reynslu sína til þess að bæta eigin frammistöðu.

Þrep 5

Leitar eftir tillögum frá öðrum.

- Kallar fleiri að til þess að skoða ástæður velgengni og misbresta í þeim tilgangi að greina sérhæfð vandamál og finna lausnir.
- Leitar eftir endurgjöf í þeim tilgangi að bæta sjálfan sig.

Sjálfstraust

Sýnir raunsæja trú á eigin getu.

Þrep 4

Talar opinskátt og vafningalaust.

- Sýnir sjálfstraust til að vera ein(n) á báti þegar á þarf að halda.
- Talar opinskátt og vafningalaust við þá sem eru hærra settir af sannfæringarkrafti og stillingu (t.d. yfirmenn, hagsmunaaðila eða aðra sem eru í áhrifastöðu).

Skilningur á starfseminni

Skilur og notar verkferla, starfsumhverfi og menningu fyrirtækisins til að ná árangri.

Þrep 3

Skilur og notar menningu og starfsumhverfi fyrirtækisins.

- Leysir viðfangsefni þannig að lausnin feli í sér sameiginlegan ávinning og byggir á skilningi á málefni, starfsumhverfi og menningu fyrirtækisins og annarra fyrirtækja/stofnana.
- Áttar sig á því hvað er og hvað er ekki ásættanlegt eða mögulegt miðað við aðstæður með hliðsjón af menningu og starfsumhverfi sem ríkir í fyrirtækinu.
- Sér fyrir niðurstöðu sem er grundvölluð á skilningi á menningu fyrirtækisins.

Tímastjórnun og forgangsröðun

Stjórnar, á meðvitaðan hátt, tíma sem varið er til tiltekinna verka einkum þeirra sem er ætlað að auka afköst og framleiðni.

Þrep 4

Styður teymið í að ná jafnvægi á milli aðkallandi og stefnumarkandi aðgerða.

- Notar tíma og orku, bæði eigin og annarra á faglegan og hagkvæman hátt.
- Skipuleggur tíma sinn vandlega og greinir fagmannlega á milli verkefna þegar þörf er á forgangsröðun, oft með því að hagræða innan víðs tímaramma.
- Tekur tillit til tímaramma (skammtíma/langtíma) á meðan fjölbreyttum verkefnum er sinnt.
- Tekur meðvitaða ákvörðun um hvað skuli takast á við næst með tilliti til hvaða markmiðum deildin vill ná og hvað er mikilvægast.

Úrlausn ágreinings

Viðurkennir að ágreiningur af ýmsum toga getur komið upp og beitir sér á viðeigandi hátt til að miðla málum í átt að úrlausn.

Þrep 3

Tekur erfiðar eða mögulegar deilur fyrir.

- Nær valdi á erfiðum aðstæðum með ákveðni fremur en ágengni í framkomu.
- Tekur frumkvæði að samræðum milli aðila til að kanna ólíka afstöðu og aðstoðar við að finna sameiginlegar áherslur.
- Notar viðeigandi aðferðir til að vinna með öðrum aðilum að því að greina mögulegar lausnir deilna.
- Setur á uppbyggjandi hátt fram spurningar um hugmyndir eða nálgun annarra.
- Greinir mögulegan ágreining í tilteknum aðstæðum og notar fyrirbyggjandi aðferðir. Tekur persónuleg deilumál fyrir hratt og vel og leitar eftir niðurstöðu og lausn sem báðir aðilar geta sætt sig við.

Vellíðan

Stuðlar að vellíðan og jafnvægi á vinnustað.

Þrep 5

Skapar heilbrigt umhverfi.

- Er virkur talsmaður sanngirni, samkvæmni og trausts í öllum viðskiptum og samböndum, bæði innan fyrirtækisins og utan.

Verslunarstarfsemi

Þekkir verkferla og starfsemi sem styður við sölu og þjónustu.

Þrep 4

Innleiðir áætlanir og ákvarðanir.

- Túlkar afkomutölur (hagnað/tap).
- Fylgir kostnaðaráætlun um innkaup og önnur útgjöld.
- Ræður, þjálfar og metur starfsfólk. Veitir framgang eða segir upp eftir því sem við á.
- Mótar og innleiðir reglur, markmið og verkferla fyrir sína starfsstöð.
- Hefur skilning á upplýsingum er varða birgðaveltu og frammistöðu birgða.
- Tryggir að farið sé eftir lögum, reglugerðum, leiðbeiningum, stefnu og verkferlum.
- Ráðfærir sig við yfirmenn til að þróa aðferðir og leiðir til að auka sölu, afla nýrra markaða og auka viðskiptin.
- Áætlar eftirspurn neytenda og ákvarðar magn og tegund vara sem á að selja.

Viðskiptavinurinn í brennidepli

Veitir viðskiptavininum framúrskarandi þjónustu.

Þrep 5

Tryggir framúrskarandi þjónustu til frambúðar

- Metur kerfisbundið ógnanir og tækifæri sem snerta þjónustu við viðskiptavini, bæði sem eru í uppsiglingu og til lengri tíma litið.
- Ákvarðar stefnu í viðskiptaráðgjöf til að mæta sem best þróun í þörfum viðskiptavinanna.
- Vaktar, metur og endurnýjar eftir þörfum þjónustulíkan fyrir viðskiptavini og þjónustustaðla.

Vöruhekking

Þekkir vörur og þjónustu sem boðið er upp á.

Þrep 4

Sýnir mikla þekkingu og færni og getur tekist á við nýjar og/eða flóknar aðstæður. Leiðbeinir öðrum.

- Endurskoðar stöðugt gæði vörunnar/þjónustunnar.
- Upplýsir þá sem framleiða/veita þjónustu um gæðin.
- Mælir með nýjum vörum sem tengjast þörfum viðskiptavina.
- Leiðbeinir öðrum um vöruna/þjónustuna.
- Sýnir yfirgripsmikla þekkingu á flóknum vörum/þjónustu.
- Hefur áhrif á þá sem taka ákvarðanir með því að klæðskerasníða vöru / þjónustu.

FRÆÐSLUMIÐSTÖÐ
ATVINNULÍFSINS

MENNTUN Á VINNUMARKAÐI